

Els set magnífics i l'activisme regulador

John Sturges va dirigir el 1960 el western *Els set magnífics*, que tenia per subtítol “Van lluitar com set-cents”. Eren, cordeu-vos els cinturons, Steve McQueen, James Coburn, Horst Bucholtz, Yul Brynner, Brad Dexter, Robert Vaughn i Charles Bronson. Avui les set empreses magnífiques són les cinc grans plataformes tecnològiques (BigTech) Apple, Microsoft, Alphabet (Google), Meta (Facebook) i Amazon, a les quals s’hi ha afegit Tesla i el fabricant de xips avançats NVIDIA. Aquestes empreses van generar més del 60% de la pujada de vora el 25% de l’índex borsari S&P 500 als EUA l’any 2023, del qual tenen prop del 30% de la capitalització. El seu dinamisme explica també la discrepància de retorns amb la borsa europea.

Aquestes empreses –i les cinc plataformes BigTech en particular– estan en el punt de mira dels reguladors europeus i americans per restriccions a la competència. L’octubre del 2020 el Subcomitè Antimonopoli de la Cambra de Representants dels EUA va emetre un informe en què al·legava que les plataformes BigTech tenen un poder monopolista i que n’han abusat. Apuntava a Google per mantenir el seu monopoli de recerca a internet mitjançant contractes anticompetitius; a Amazon per pressionar injustament els venedors externs a la seva plataforma de mercat; a Facebook per mantenir el monopoli a les xarxes socials mitjançant una sèrie de pràctiques anticompetitives, i a Apple per utilitzar la posició dominant de la seva App Store per beneficiar les seves aplicacions i dificultar les d’empreses rivals. D’aquí s’han derivat casos oberts pels reguladors (el departament de Justícia i la Comissió Federal de Comerç) contra aquestes empreses. El més recent, contra Apple el 21 de març, en el qual s’afirma que

XAVIER VIVES

PROFESSOR DE L'IESE

“l’àmplia conducta excloent d’Apple dificulta als nord-americans canviar de telèfon intel·ligent, debilita la innovació per a aplicacions, productes i serveis i comporta costos extraordinaris als desenvolupadors, empreses i consumidors”. La Comissió Europea ha imposat recentment una multa de 1.800 milions d’euros a Apple arran d’una queixa de Spotify pel sistema tancat de l’App Store. Aquesta multa arriba després d’altres grans multes imposades a Google, que acumulen més de 8.000 milions d’euros, per l’abús de posició dominant en la recerca a internet per afavorir el seu propi negoci en dos casos i consolidar el domini del seu cercador aprofitant el seu domini en sistemes operatius amb Android. NVIDIA i Tesla encara no han estat acusades, el seu negoci és més tradicional perquè subministren xips i vehicles elèctrics, respectivament.

Les autoritats de competència qüestionen si les grans plataformes han aconseguit les seves posicions de domini per mèrits propis o per l’exclusió dels rivals mitjançant pràctiques anticompetitives. Les

Es qüestiona si les grans plataformes han aconseguit les seves posicions de domini per mèrits propis

pràctiques comercials de les *start-ups* no es jutgen de la mateixa manera quan arriben a dominar un mercat. Sorpren, tanmateix, que empreses que van ser considerades grans innovadores i revolucionàries (i crucials en la pandèmia de la covid-19, per exemple) ara es considerin una rêmora per a la innovació. Aquestes plataformes han creat no solament un producte sinó una categoria de productes: Apple amb el telèfon intel·ligent o Amazon amb el comerç electrònic i el lliurament a domicili.

La Comissió Europea ha estat pionera a regular les grans plataformes, amb la llei de serveis digitals per protegir els consumidors, i amb la llei de mercats digitals per controlar el poder de les plataformes que són guardians de l’accés als consumidors (*gatekeepers*) perquè es mantingui la competència i condicions justes d’accés. S’insisteix en la interoperabilitat entre plataformes per evitar que posin barreres al seu ecosistema perquè als usuaris els sigui difícil sortir-ne.

El nou activisme de les autoritats de competència dels EUA, on durant un llarg període no eren gaire actives, contrasta amb la més precoç intervenció de les autoritats europees. Molt probablement això és degut al fet que la defensa de la competència a la Unió Europea és més independent dels canvis polítics. Ara per ara, als EUA sota l’administració Biden s’ha tornat als orígens de l’*antitrust* de finals del segle XIX, en què la grandària d’una empresa podia ser considerada una ofensa no ja per la seva influència en el mercat sinó per la seva capacitat d’influir en la política i la regulació. La gran qüestió és com mantenir un mercat competitiu i la innovació en un món en què les economies d’escala i d’abast derivades de la tecnologia són molt importants, i en què, per tant, l’estructura del mercat serà necessàriament concentrada.